

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG
BỘ TRƯỞNG
Số: 34-CT

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 28 tháng 1 năm 1983

THÔNG TƯ

CỦA CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG SỐ 34-CT NGÀY 28-1-1983
HƯỚNG DẪN XẮP XẾP LẠI SẢN XUẤT CÔNG NGHIỆP

Để thực hiện một bước nghị quyết của Đại hội lần thứ V, Hội đồng Bộ trưởng đã ra chỉ thị số 120-HĐBT ngày 17-7-1982 về sắp xếp lại cơ sở sản xuất và xây dựng, các ngành công nghiệp ở trung ương và các địa phương đang phấn đấu thực hiện đã đạt được một số kết quả nhất định và đã rút ra một số kinh nghiệm triển lĩnh vực công tác này, nhưng việc thực hiện chưa được đều khắp theo một kế hoạch thống nhất.

Nay Chủ tịch hội đồng Bộ trưởng ban hành thông tư này để cụ thể hoá nội dung chỉ thị số 120-HĐBT, thống nhất tư tưởng, nhận thức quan điểm nguyên tắc, nội dung và phương pháp tiến hành, nhằm đẩy mạnh việc sắp xếp sản xuất công nghiệp trong các ngành, các cấp cho đến cơ sở theo đúng tinh thần nghị quyết Hội nghị trung ương lần thứ 3.

Nhận được thông tư này, các đồng chí thủ trưởng các ngành công nghiệp và các ngành có liên quan cần phải:

- Tổ chức nghiên cứu, quán triệt nội dung bản hướng dẫn sắp xếp công nghiệp gửi kèm theo thông tư này trong đội ngũ cán bộ chủ chốt của Bộ, Tổng cục, Ủy ban nhân dân địa phương, trên cơ sở đó xây dựng kế hoạch và khẩn trương tổ chức thực hiện việc sắp xếp sản xuất công nghiệp của ngành và địa phương ngay từ quý I năm 1983.
- Ngày 30-6-1983 là hạn cuối cùng các bản đề án sắp xếp lại sản xuất của các ngành và địa phương phải gửi lên văn phòng Hội đồng bộ trưởng và uỷ ban kế hoạch Nhà nước.

Trong quá trình tiến hành việc sắp xếp, các đồng chí Bộ trưởng và thủ trưởng các ngành ở trung ương kết hợp chặt chẽ với Chủ tịch, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố, đặc khu trực thuộc trung ương để việc sắp xếp theo ngành với lãnh thổ được ăn khớp, thống nhất có hiệu quả.

BẢN HƯỚNG DẪN

SẮP XẾP LẠI SẢN XUẤT CÔNG NGHIỆP

(Ban hành kèm theo thông tư số 34-Ct ngày 28-1-1983 để thực hiện Nghị quyết Hội nghị trung ương lần thứ 3).

Tài liệu này chủ yếu để hướng dẫn sắp xếp các ngành sản xuất công nghiệp, nhưng cũng có thể vận dụng trong việc sắp xếp các ngành công nghiệp xây dựng.

I. SỰ CẦN THIẾT, MỤC TIÊU, YÊU CẦU, PHƯƠNG CHÂM SẮP XẾP SẢN XUẤT CÔNG NGHIỆP

Trong thời gian vừa qua, trên mặt trận kinh tế nói chung và công nghiệp nói riêng, chúng ta đã vượt qua rất nhiều khó khăn, thử thách để khôi phục, cải tạo, xây dựng, bước đầu phát triển, và đã đạt được những thành tựu đáng kể.

Tuy nhiên trong những năm chiến tranh, để đáp ứng yêu cầu hậu cần tại chỗ và ứng phó với hoàn cảnh, chiến đấu, công nghiệp nước ta phải phân tán, chia cách, mặt khác, nhiều ngành công nghiệp được hình thành và phát triển tùy theo khả năng tranh thủ được viện trợ, do đó việc đầu tư, xây dựng không được tính toán đồng bộ, không bảo đảm sự cân đối giữa sản xuất với nguồn năng lượng và nguyên liệu, giữa sản xuất với kết cấu hạ tầng và dịch vụ, giữa trước mắt và lâu dài.

Miền Nam được hoàn toàn giải phóng, có làm tăng thêm năng lực của nền công nghiệp, nhưng đồng thời cũng làm tăng thêm sự mất cân đối, vì miền Nam trước đây chịu ảnh hưởng nặng nề của chủ nghĩa thực dân mới, lệ thuộc hoàn toàn vào bên ngoài về thiết bị, phụ tùng, nhiên liệu, vật tư, nguyên liệu, kể cả những vật tư, nguyên liệu có khả năng sản xuất trong nước.

Hậu quả chiến tranh lâu dài chưa được khắc phục xong, nền kinh tế vốn lạc hậu và mất cân đối trầm trọng, bị đảo lộn lớn trong những năm sau chiến tranh, những biến động bất lợi trong nền kinh tế thế giới cùng với hoạt động phá hoại nhiều mặt của đế quốc Mỹ và bọn phản động trong giới cầm quyền Trung quốc đã gây thêm khó khăn cho tình hình kinh tế nước ta.

Mặt khác, do kết quả thực hiện kế hoạch 5 năm 1976-1980 đạt thấp, những thiếu sót, khuyết điểm chủ quan trong quản lý chậm được khắc phục, công tác quy hoạch và kế hoạch (kể cả dài, trung và ngắn hạn) làm chậm và có nhiều sai sót, tệ hành chính quan liêu, bao cấp buông lỏng trong quản lý kéo dài đã làm tăng thêm khó khăn mất cân đối của nền kinh tế.

Gần đây, nguồn nhập khẩu và cung ứng vật tư, năng lượng giảm sút, giá lại phải tăng lên gấp nhiều lần. Các điều kiện sản xuất và tiêu thụ sản phẩm công nghiệp đã có sự thay đổi lớn, trong khi đó sản xuất chưa được sắp xếp lại, cơ chế quản lý và chính sách chưa chuyển biến kịp. Do đó sản xuất công nghiệp và tiểu công nghiệp, thủ công nghiệp gặp thêm nhiều khó khăn không những về thiếu lãng lượng, vật tư.... mà cả về vốn, tiền mặt, tiêu thụ...; việc sử dụng công suất thiết bị trong các xí nghiệp chỉ còn được khoảng 40%.

Tình hình nói trên đòi hỏi phải sắp xếp lại một bước sản xuất công nghiệp theo phương hướng của nghị quyết Đại hội lần thứ V của Đảng và kế hoạch 1983-1985, tổ chức lại mối quan hệ kinh tế giữa các ngành sản xuất công nghiệp với nông nghiệp, giữa sản xuất với tiêu dùng, giữa trung ương với địa phương, giữa các ngành, các địa phương, các cơ sở với nhau, để chuyển sản xuất công nghiệp từ chỗ chủ yếu dựa vào viện trợ không hoàn lại sang tự lực cánh sinh là chính và hợp tác cùng có lợi với các nước anh em; từ chỗ tự cung, tự cấp, phân tán, chia cắt sang sản xuất kinh doanh theo một kế hoạch và cơ chế quản lý thống nhất trong cả nước, trên cơ sở đó tạo được những cân đối mới, bảo đảm sản xuất ổn định và phát triển đúng hướng, đạt hiệu quả kinh tế cao.

Như vậy, sắp xếp lại sản xuất không có nghĩa là thu hẹp sản xuất mà ngược lại là để có cơ cấu sản xuất hợp lý hơn, thích ứng với nguồn năng lượng, nhiên liệu, nguyên liệu, vật tư kỹ thuật ít hơn; tuy có bộ phận, có cơ sở phải điều chỉnh sản xuất cho phù hợp với khả năng thực tế, nhưng nhìn chung trên toàn tuyến sản xuất vẫn phát triển, tiến lên đạt cho kỳ được phương hướng, mục tiêu và các chỉ tiêu kế hoạch đã được Đại hội lần thứ V và hội nghị trung ương lần thứ 3 thông qua. Tình hình chung trên đây ít nhiều ảnh hưởng đến việc sắp xếp lại từng

ngành, từng địa phương từng cơ sở công nghiệp. Nhưng các nguyên nhân trực tiếp dẫn tới mất cân đối trong sản xuất rất đa dạng, trong mỗi ngành có thể có các khía cạnh cụ thể khác nhau (năng lượng, nguyên liệu, trang thiết bị, vận tải, thị trường, tổ chức quản lý...); cho nên việc sắp xếp cho từng ngành, từng địa phương và từng cơ sở công nghiệp phải có sự vận dụng cho sát hợp với đặc điểm riêng, và nhằm đạt được các mục tiêu thực tế, cụ thể của mình.

Phương thức chung của sắp xếp sản xuất công nghiệp là phải tập trung sức thúc đẩy phát triển mạnh nông nghiệp, coi nông nghiệp là mặt trận hàng đầu, phải ra sức đẩy mạnh công nghiệp sản xuất hàng tiêu dùng, đồng thời tiếp tục đẩy mạnh xây dựng một số ngành công nghiệp nặng quan trọng hướng vào phục vụ đắc lực cho nông nghiệp và sản xuất hàng tiêu dùng, kết hợp nông nghiệp, công nghiệp hàng tiêu dùng và công nghiệp nặng trong một số cơ cấu công - nông nghiệp hợp lý.

Những mục tiêu cụ thể phải đạt là:

- Sản xuất phải đạt hiệu quả kinh tế cao nhất trên cơ sở đảm bảo sự phát triển theo quy hoạch và kế hoạch Nhà nước, bảo đảm cân đối giữa các ngành, các vùng, các địa phương, các cơ sở, các thành phần kinh tế, tập trung được mọi khả năng vào việc thực hiện những nhiệm vụ chủ yếu của kế hoạch Nhà nước. Phải ưu tiên dành các điều kiện vật chất cho việc đẩy mạnh sản xuất những sản phẩm thiết yếu phục vụ đời sống, xuất khẩu và củng cố quốc phòng, những sản phẩm tạo ra nguồn thu lớn cho ngân sách. Trong xí nghiệp cùng sản xuất ra một loại hàng, phải dành ưu tiên cho những cơ sở sản xuất đem lại hiệu quả kinh tế cao hơn.

Phải kiên quyết chuyển hướng hoặc đình chỉ sản xuất những cơ sở nào mà về trước mắt cũng như lâu dài, không có khả năng đem lại hiệu quả kinh tế thiết thực; giảm bớt hoặc đình chỉ xây dựng những công trình chưa thật cần thiết, hoặc xây dựng xong mà không đảm bảo điều kiện sản xuất. Phải coi trọng ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật và cải tiến quản lý, ra sức phấn đấu nâng cao năng xuất lao động và chất lượng sản phẩm, giảm chi phí, hạ giá thành, đẩy mạnh lưu thông hàng hoá, chống tham ô, lãng phí, quan liêu, hạn chế đi tới xoá bỏ các hoạt động tiêu cực trong kinh doanh công nghiệp.

- Sắp xếp lại sản xuất công nghiệp phải nhằm tạo nên thế cân đối tích cực; cố gắng giảm bớt sự mất cân đối giữa sản xuất với sản xuất, giữa sản xuất với khả năng cung ứng về năng lượng, phụ tùng, vật tư, nguyên liệu và tiêu thụ; giữa sản xuất với kết cấu hạ tầng và dịch vụ.

Trong khi tập trung sức bảo đảm thực hiện chiến lược kinh tế của Đảng, tạo được các điều kiện ưu tiên cho nông nghiệp, công nghiệp sản xuất các hàng tiêu dùng thiết yếu cho đời sống và xuất khẩu, vẫn cố gắng tận dụng cơ sở, khả năng tiềm tàng về nhân, tài, vật lực để tạo ra công ăn việc làm cho người lao động theo phương châm Nhà nước và nhân dân cùng làm, trung ương địa phương và cơ sở cùng làm.

- Sắp xếp lại sản xuất công nghiệp phải nhằm chỉnh đốn lại tổ chức sản xuất, kinh doanh của các ngành, nghề từ tung ương đến địa phương và cơ sở, phải xác định được phương hướng sản xuất và phương án sản phẩm đúng đắn, xác định quy mô hình thức sản xuất thích hợp, rà soát lại trang thiết bị để cải tạo hoặc đồng bộ hoá trang bị kỹ thuật, nhằm sử dụng đến mức tối đa công suất thiết bị, rà soát lại lực lượng lao động để có phương hướng sắp xếp, sử dụng hợp lý và có hiệu quả hơn, nhằm tận dụng ngày công, giờ công chế độ, cân đối lại toàn bộ các yếu tố của lực lượng sản xuất và sử lý thoả đáng mọi sự thiếu, thừa về lực lượng sản xuất, tăng cường hạch toán kinh tế và cải tiến phương thức kinh doanh có hiệu quả hơn.

- Sắp xếp lại sản xuất công nghiệp phải kết hợp với việc cải tiến nhiều mặt quản lý quan trọng khác, nhằm xây dựng một cơ chế kinh tế của quản lý hợp lý hơn, năng động hơn... trước hết là đổi mới công tác kế hoạch hoá và hệ thống các đòn bẩy kinh tế, đảm bảo sản xuất phát triển đồng thời với việc củng cố và tăng cường các thành phần kinh tế xã hội chủ nghĩa, trong đó thành phần quốc doanh đóng vai trò chủ đạo.

Để đạt được những mục tiêu của việc sắp xếp lại sản xuất công nghiệp nêu trên khi tiến hành sắp xếp phải theo các phương châm sau đây:

- Phải bám sát nhiệm vụ chính trị của Đảng, đảm bảo thực hiện đúng đường lối chính sách và phương hướng kế hoạch đã được Đại hội lần thứ V của Đảng vạch ra.

- Phải thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ trong quản lý sản xuất, kinh doanh và phong trào phân công, phân cấp.

- Phải cải tiến mạnh mẽ công tác kế hoạch hoá, kết hợp kế hoạch với thị trường, sản xuất với tiêu thụ.

- Phải kết hợp chặt chẽ việc xây dựng với cải tạo, tăng cường thành phần kinh tế xã hội chủ nghĩa, tạo được thế mạnh cho công nghiệp trung ương đủ sức đảm đương vai trò làm nòng cốt cho toàn bộ nền công nghiệp và toàn bộ nền kinh tế quốc dân.